

ROLNIK

Motto:
„Uczcie się
wzbogacaj-
cie się —
czekaicie.

Bezpłatny dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego“, poświęcony zagadnieniom rolniczym

Nr. 19

Wąbrzeźno, dnia 21 czerwca 1930 r.

Rok II

Doroczne Walne Zgromadzenie Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego.

w czwartek 3-go i piątek 4-go lipca 1930 r.

1-szy dzień — 3 lipca 1930 r. (czwartek) w sali wystawowej (ulica Bydgoska, przy Cegielni).

Godz. 9,00 — Msza św. w Kościele Panny Marji.

Godz. 4,45 — pochód ze sztandarami z kościoła (ul. Piekary) do sali obrad.

Godz. 10,30: 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i przemówienie Prezesa P. T. R. p. Jana Donimirskiego.

2) Sprawozdanie roczne P. T. R. i przedłożenie budżetu przez Dyrektora, p. inż. Dybowskiiego.

Godz. 12,15—12,45: 3) Wybory do Zarządu Głównego w miejsce członków ustępujących.

4) Ustalenie wysokości składek na rok 1931/32. Godz. 12,45—13,00: 5) Podział Walnego Zgromadzenia na sekcje.

Godz. 13,00—15,00: Przerwa obiadowa.

Godz. 15,00: Zebranie sekcyjne.

(Nazwy sekcji oraz nazwiska przewodniczących i prelegentów zostaną podane w następnym numerze „Kłosów”).

2-gi dzień — 4 lipca 1930 r. (piątek), we Dworze Artusa — Stary Rynek:

Godz. 9,00: 1) Odczytanie i uchwalenie rezolucyj, przygotowanych przez Sekcje.

2) Zmiany i uzupełnienia statutu.

Godz. 12,00: 3) Referat.

Godz. 12,45: 4) Wolne wnioski.

5) Zamknięcie Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Główny P. T. R.

Uwagi: Według statutu P. T. R. udział w Zgromadzeniu biorą członkowie Zarządu Głównego P. T. R., Zarządów P. T. R., prezesi Kółek Rolniczych i delegaci Kółek Rolniczych, członkowie Komisji Wydziałowych, delegaci członków nadzwyczajnych.

Legitymacje dla delegatów Kółek Rolniczych będą przesłane na ręce PP. Prezesów Kółek Rolniczych. Uczestnikom Walnego Zgromadzenia przysługuje zniżka kolejowa w wysokości 50 proc. ceny biletu powrotnego, zaświadczenia na ulgowe przejazdy kolejną wydawać się będzie przy wejściu do sali obrad Walnego Zgromadzenia w Toruniu.

Eksport zwierząt i produktów zwierzęcych oraz rozbudowa w kraju przemysłu tłuszczowego.

Obrady w Pomorskiej Izbie Rolniczej.

W dniu 13 bm. odbyła się w Pomorskiej Izbie Rolniczej konferencja w sprawie eksportu zwierząt i produktów zwierzęcych oraz rozbudowy w kraju przemysłu tłuszczowego. W konferencji, która odbyła się pod przewodnictwem pana Dyrektora Pom. Izby Rolniczej, brali udział przedstawiciele organizacji ogólnozawodowych, jak również i organizacji hodowlanych oraz przemysł bekoniarski w osobie p. dyrektora Drewsa z Gniezna.

Konferencja miała na celu uzgodnienie poglądów organizacji pomorskich na wymienione powyżej sprawy, a to celem przedstawienia tej uzgodnionej opinii Ministerstwu Rolnictwa, które w tych sprawach zwołuje posiedzenie na dzień 20-go czerwca rb.

Poniżej podaje się ważniejsze uchwały, powzięte na konferencji, a mianowicie:

W sprawie wywozu zwierząt konferencja uznała za konieczne scentralizowanie skupu artykułów hodowlanych w kraju oraz utworzenie zagranicą własnych, wspólnych dla całej Polski, biur sprzedaży na najważniejszych rynkach zbytu. Następnie podniesiono z dużym naciskiem konieczność utworzenia funduszu na finansowanie eksportu, przyczem za formę najbardziej odpowiednią uznano stworzenie banku eksportowego, który dla zmniejszenia ryzyka, połączonego z eksportem oraz dla uniknięcia zbytnej jednostronności winien przeprowadzić operacje eksportowe możliwie we wszystkich dziedzinach naszego handlu zagranicznego produktami zwierzęcymi.

W sprawie produkcji tłuszczów wieprzowych uznano za nieodzowne podniesienie hodowli świń tłuszczowej do takich rozmiarów, ażeby produkcja tłuszczu krajowego wieprzowego na podstawie produkowanego w kraju surowca mogła zastąpić w zupełności przywóz tłuszczów zagranicznych, które w obecnej chwili, jak ogólnie wiadomo, dochodzą do ogromnej sumy blisko 100 milionów złotych rocznie.

Dla obniżenia nieproporcjonalnie wysokiego obecnie importu tłuszczów zwierzęcych konferen-

cja wypowiedziała się za ustaleniem wysokich cel przywozowych prohibicyjnych.

Wobec tego jednak, że nastawienie naszej hodowli na produkcję świni tłuszczowej wymaga pewnego okresu przygotowania, konferencja uznała za konieczne wprowadzenie na czas przejściowy cel ulgowych przewozowych, przyczem jednak stosowane ulgi celne winny mieć charakter wychowawczy, t. zn. wysokość ulg winna być w pewnych określonych okresach czasu zmniejszana, aż do ich zupełnego zniesienia.

Odnosnie importu margaryny i tłuszczów roślinnych Konferencja wypowiedziała się za ustaleniem wysokich cel przywozowych tak na margarynę i tłuszcze roślinne jadalne, jak również na potrzebne dla przemysłu tego surowce i półfabrykaty.

Celem racjonalizacji naszej hodowli i naszego przemysłu tłuszczowego, konieczne jest podzielenie Polski na dwa odrębne rejony hodowlane, a mianowicie rejon hodowli świni mięsnej bekonowej, a drugi rejon hodowli świni tłuszczowej.

W ośrodkach skoncentrowanej produkcji świni tłuszczowej winny powstać z biegiem czasu odrębne duże przedsiębiorstwa (smalcarnie), któreby przerabiały surowiec miejscowy i wypuszczały na rynek towar rafinowany standaryzowany. Przedsiębiorstwa takie należałoby zakładać bardzo ostrożnie i dopiero wtenczas, jeżeliby był zapewniony zbyt na mięso wieprzowe, pozostające jako produkt wtórny.

W sprawie podniesienia eksportu bekonów Konferencja wypowiedziała się za wprowadzeniem przymusowej standaryzacji, która by obowiązywała ogół eksporterów niezależnie od korzystania premii wywozowych.

Do czasu wprowadzenia w życie przepisów o przymusowej standaryzacji Konferencja uznała za nader pożądane ustalenie specjalnego sztandaru pomorskiego nie tylko dla bekonów produkowanych na Pomorzu, który pod względem jakości stoi obecnie na pierwszym miejscu a otrzymuje za swój kwalifikowany towar cenę od 4—6 punktów niższą ze względu na obecnie obowiązujący ogólnopolski standart, lecz również i dla innych kwalifikowanych towarów wywożonych z Pomorza jak przede wszystkim masła i jaj.

ZMIANA TERMINU WALNEGO ZGROMADZENIA P. T. R.

Ponieważ dzień 2 lipca jest dniem Nawiedzenia N. M. P., który powoduje szereg odpustów jak n. p. w Lipiu (pow. Lubawski), w Chełmnie itp. przeto Zarząd Główny P. T. R. postanowił przełożyć termin Walnego Zgromadzenia z 1. i 2 lipca na dzień 3. i 4 lipca (czwartek i piątek) 1930 r.

Dyrekcja P. T. R.

Do Zarządów Kół Gospodyń Wiejskich P. T. R.

WALNE ZGROMADZENIE P. T. R.

W dniu 3 lipca (czwartek) i 4 lipca (piątek) odbędzie się Walne Zgromadzenie Pomorsk. Towarzystwa Rolniczego w Toruniu, na którym każde Koło Gospodyń Wiejskich winno być reprezentowane przez przewodniczącą i delegatkę wybraną na najbliższym zebraniu Koła. (O ile Koło li-

czy więcej niż 50 członkiń wybiera się 2 delegatki). Prosimy o przystanie nazwisk delegatek.

Posiedzenie Sekcji Kół Gospodyń Wiejskich P. T. R. odbędzie się w pierwszym dniu Walnego Zgromadzenia t. j. 3 lipca (czwartek). Szczegółowy program Walnego Zgromadzenia oraz legitymacje zostaną przesłane pp. Przewodniczącym w połowie czerwca rb.

Uczestniczki Walnego Zgromadzenia członkinie Kół Gospodyń Wiejskich P. T. R. korzystając będą z ulgi kolejowej, na którą zaświadczenia będą wydawane w Toruniu. **Dyrekcja PTR.**

Budowa studzien.

Wobec tego, że niektórzy z osadników zaczęli budowę studzien na własną rękę, bez odczekania opinii Okręgowego Urzędu Ziemskiego proszę o zwrócenie osadnikom uwagi, że po myśli przepisów Rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. II. 1928 r. o prawie budowlanem, Art. 309 odległość studzien od granic sąsiadów powinna wynosić conajmniej 5 metrów, a od obór, stajen, chlewów i t. p. oraz od gnojowników i dołów ustępowych — conajmniej 10 metrów. — Studnie wspólne mogą być urządzone na granicy działki art. 310. Studnie i zbiorniki wody, przeznaczone do picia, powinny być zabezpieczone od zanieczyszczenia. — Przy budowie i przebudowie studzien, mających dostarczyć wody do picia, ściany studni o ile nie są wykonane z muru na zaprawie cementowej albo z kręgów betonowych, powinny być obłożone warstwą gliny conajmniej 15 centymetrów grubości, do głębokości 1,50 metra pod powierzchnią ziemi, przy wyższym zaś stanie powierzchni wody, do głębokości 30 centymetrów poniżej zwierciadła wody.

Cembrowanie studni otwartej powinno się wznosić ponad poziom otaczającego terenu conajmniej o metr. Art. 311. Grunt naokoło studni powinien być wybrukowany lub pokryty ubitą gliną grubości 20 cm do odległości 1 metra od ocembrowania studni i posiadać spadek, zapewniający odpływ od studni.

Art. 312. Studnie zaopatrzone w pompę, powinny być nakryte. — Cembrowanie tych studzien powinno być wzniesione conajmniej o 10 centymetrów ponad poziom otaczającego terenu.

Inż. Wł. Kołodziejski
Kierownik Prac Melj. i Budow.

Sprawozdanie Instruktora Rolnego.

Nazwa sekcji	Ilość uczest.	przeclęt. plon	z morgi magd. najwyzszy plon
Sekcje Przynasobienia Rolniczego założono w roku sprawozdawczym 27, z czego 26 zamknięto.			
Czystochleb—uprawy owsa	8	19	30,4
Dębowałaka—uprawy pszenicy	5	13	18
Dębowałaka—uprawy ziemniaków	6	230	251,5
Dębowałaka—uprawy cebuli	6	53,5	88
Książki—uprawy buraków past	6	457,5	640
Książki—uprawy ziemniaków	8	165	—
Lipnica—uprawy jęczmienia	5	13	16,2
Mlewo—uprawy jęczmienia	4	18,5	20,5
Mlewo—uprawy buraków past.	6	447,5	500
Mlewo—uprawy kapusty	5	383,5	492
Orzechowo—uprawy ziemniaków	6	127	163,5
Płużnica—uprawy ziemniaków	5	177	217
Rychnowo—uprawy jęczmienia	3	12	13,5

Rychnowo—uprawy buraków past. 3	300	440
Radowiska W.—upr. ziemniaków 10	162	195
Książki wychów kur 1 rok 5 uczestników.		
Lipnica A wychów kur 1 rok 8 uczestników.		
Lipnica B wychów kur 1 rok 8 uczestników.		
Płużnica wychów kur 1 rok.		
Wielkie Radowiska wychów świń.		
Wielkie Radowiska wychów kur 1 rok 20 uczestników.		
Wielkie Radowiska wychów kur 2 rok 21 uczestników.		

(Ciąg dalszy).

Pomoc rządu dla rolnictwa.

Przesilenie gospodarcze w Polsce szczególnie ciężko dotknęło dziedzinę rolnictwa. Łagodzenie skutków kryzysu rolniczego jest niezmiernie trudne, gdyż rolnictwo nie może tak, jak przemysł regulować z łatwością swej produkcji. Skurczenie bowiem produkcji rolniczej pociąga za sobą dewastację samych warsztatów pracy, obniżenie należytej uprawy gleby, a wszelkie zaniedbania w tym kierunku mszczą się na długie lata. Dlatego główny wysiłek obrony przeciwko kryzysowi skierował rząd na rolnictwo.

Wszystkie zarządzenia w dziedzinie obrotu płodami rolniczymi, niemal wszystkie rozporządzenia w sprawach podatkowych, wydane ostatnio przez rząd, podyktowane były pragnieniem niesienia pomocy rodzimej produkcji rolniczej.

Złagodzenie więc przesilenia należy zawdzięczać jedynie i wyłącznie tylko wysiłkom rządu. Faktu tego nie mogą zaprzeczyć nawet najzawziętsi przeciwnicy obecnego rządu. Nie było bodaj dotychczas w Polsce rządu, któryby tyle pracy swej i starań poświęcił zagadnieniom gospodarczym, ile uczynił rząd obecny. Twierdzenie to nie jest głośne. — Opiera się ono na faktach. Wymieńmy je pokrótce.

W zakresie ulg podatkowych i kredytowych ministerstwo skarbu zawiesiło podatek obrotowy od eksportu jęczmienia, bydła, trzody i koni oraz od eksportu jaj, wreszcie odroczyło płatność zaliczki na podatek obrotowy. W listopadzie roku ub. odroczone zostały pobór podatku majątkowego od rolników i rozłożono na raty pobór podatku dochodowego od rolników. W styczniu r. b. przyznano ulgi w spłacie długoterminowych pożyczek meljoracyjnych rozporządzeniem ministrów: reform rolnych, skarbu i rolnictwa. W lutym r. b. nastąpiły dalsze ulgi: p. minister skarbu rozłożył na raty spłatę podatków: dochodowego, majątkowego i gruntowego dla rolników oraz odroczył składanie zeznań o dochodzie.

W zakresie poparcia wywozu produktów rolniczych zagranicę wydane zostały następujące zarządzenia: we wrześniu r. ub. ustanowiono premje wywozowe dla masła, w listopadzie roku ub. dla pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, mąki, kaszy jęczmiennej i słodu, w styczniu r. b. ustanowiono premje wywozowe dla przetworów mącznych i mięsnych, w marcu r. b. przedłużono do dn. 31 lipca r. bież. premje wywozowe dla zbóż, mąki i słodu.

W obronie rodzimej produkcji rolniczej dla zapewnienia zbytu na wewnętrznym rynku wydano następujące zarządzenia: we wrześniu r. ub. podwyższono względnie prowadzono cło na jęczmień, owies, grykę, kukurydzę, proso, groch, fasolę, mąki i kasze. Wobec dupingowego importu kasz do Polski w grudniu r. ub. wydano zakaz przywozu kasz. W marcu r. b. podwyższono cło na słoń, ko-

zenie cykorji, cykorję i żołądzie, w marcu zaś r. b. na mięso, jelita i rogi.

Tyle o zarządzeniach ministrów w ramach obowiązujących ustaw.

Działalność rządu nie ograniczyła się jednak tylko do tych rozporządzeń. Rząd poczynił cały szereg posunięć gospodarczych, które wpłynęły z jednej strony na podniesienie cen produktów rolnych, z drugiej zaś strony złagodziły sytuację finansową rolników.

Do wysiłków, zmierzających ku podniesieniu cen produktów rolniczych, zaliczyć należy zawarcie polsko-niemieckiej umowy zbożowej, dzięki której zwalczony został dziki eksport zboża do Niemiec i dało się podnieść cenę eksportową głównego towaru wywożonego zagranicę, mianowicie — żyta. Na rynku wewnętrznym zaś przez umiejętnie prowadzoną akcję interwencyjną przez państwową rezerwę zbożową rząd podnosił względnie nie dopuszczał do spadku cen żyta.

W celu złagodzenia sytuacji finansowej rolnictwa rząd udzielił 22 miliony zł. kredytów. Jest to pierwsza rata, wynikająca z ustalonego wraz z przedstawicielami wszystkich istniejących w kraju organizacji rolniczych planu doraźnego. Udzielono dalej 50 milj. zł. kredytów zastawowych dla rolnictwa, a wszelkie spłaty pożyczek z tytułu meljoracji, zakupów maszyn bądź nawozów sztucznych, zostały rozdzielone na raty, bądź terminy płatności tych rat zostały odroczone.

Opracowano i przeprowadzono przez Sejm ustawę o ochronie drobnych dzierżawców rolnych. Wreszcie dla skoordynowania pracy i obrony interesów rolnictwa rząd przystąpił do rozbudowy samorządu gospodarczego przez utworzenie izb rolniczych.

Dowodów więc na potwierdzenie usilnej i skutecznej działalności rządu w walce z kryzysem w rolnictwie jest dużo. Jeżeli dodamy do tego jeszcze zwołanie dwóch olbrzymich konferencji przez ministerstwo rolnictwa w sprawie ustalenia doraźnego planu pomocy rolnictwu i w sprawie ułożenia planu polityki rolniczej na rok gospodarczy 1930/31, konferencji, dzięki którym poraz pierwszy w Polsce wszystkie zainteresowane czynniki mogły zabrać głos i współpracować dla dobra ogólnego rolnictwa, będziemy mieli obraz wysiłków i intencji rządu w kierunku nietylko złagodzenia kryzysu, ale również i zorganizowania gospodarczego naszego rolnictwa.

Przedstawiciele rolnictwa ocenili tę doniosłą działalność rządu. Świadczą o tem przemówienia wybitnych przedstawicieli rolnictwa i znawców tej dziedziny gospodarki jak pp. sen. Steckiego, prezesa zw. ziemian, Jura, wiceprezesa Małopolskiego Tow. Rolniczego i Fudakowskiego, b. prezesa Centralnego Tow. Org. i Kółek Rolniczych.

P. sen. Stecki np. oświadczył m. in.: „Całe państwo dzieje rządów obecnych przekonały nas, że te rządy z dużą wiarą i ze zrozumieniem pragną odnosić się do spraw gospodarczych“.

Ostatnio zaś obradujący przedstawiciele rolnictwa Polski Zachodniej w Krynicy wysłali następujący telegram do P. Prezydenta Rzeczypospolitej:

„Wyrażamy wdzięczność Panu Prezydentowi i Jego rządowi za opiekę i wielkie wysiłki czynione dla złagodzenia i pokonania ciężkiego kryzysu gospodarczego, który przechodzi Polska tak, jak zresztą cały świat. Zgromadzeni przemysłowcy i rol-

nicy Polski Zachodniej wyrażają przekonanie, że najszerze sfery społeczeństwa w głębi duszy pragną uspokojenia politycznego, upatrując w tem zasadniczy warunek pomyślnego przetrwania obecnego kryzysu i należytego rozwoju gospodarstwa narodowego. W swej wielkiej odpowiedzialnej pracy raczy Czcigodny Pan Prezydent liczyć zawsze na nasze szczerze Mu zaofiarowane usługi".

Oto streszczony opis działalności rządu w dziedzinie złagodzenia kryzysu rolniczego.

W połowie czerwca.

W okresie gorących dni, a więc i łatwiejszego palenia się gnoju, czy to w stajni, czy też na specjalnie urządzonej gnojowni, bardzo ważnym jest ochronić tę gnojową masę od strat. Otóż jednym z praktycznych sposobów takiej ochrony jest przesypanie gnoju suchym próchnym torfowem, a choćby suchą próchniczną ziemią.

W ten sposób gazy, a więc amoniak łatwo uchodzący w powietrze zostanie uwięziony, co nie tylko sprawi, że gnój będzie żyźniejszy, ale i w budynku nie będzie tak duszno, jak bywa zazwyczaj zwłaszcza w końskiej stajni. Dziś zaś, kiedy zaznacza się prąd oszczędnościowy na każdym kroku, nie wolno lekceważyć owego amoniaku z którego powstaje saletra — ów najcenniejszy pokarm roślinny. Kto, mając torf na łące nie przygotował takiego kruszu, niechże zaraz przywiezie parę wozów torfu i choć naprędce wysuszy, by później móc się nim posilkować. Świeży bowiem prosto z kopania mógłby być szkodliwy — dla gnoju. Najlepiej, gdy przez rok torf się odleży na powietrzu tak, żebyśmy mieli z roku na rok zapasy tego materiału. Prócz tego torf nadaje się i do kompostów — chłonie bowiem nieprzyjemną woń, jaka się wydziela zwłaszcza, gdy i ludzkie odchody do kompostu, jako ważny dodatek bywają domieszczane. Kompost taki przerobiony, czyli wymieszany z odkwaszonym torfem, jest znakomitym nawozem pod wszelkie rośliny, a na piaskach ubogich w próchnicę wprost cudownie działa na rozwój roślinności.

Nawet na łąki, gdy dodamy do kampostowej kupy popiołów i wapna — taki zdobyty tanim kosztem nawóz jest nieoceniony, a możemy go teraz właśnie rozsypać po łące, gdzie już siano zostało zebrane. Da nam to w rezultacie lepszy, bujniejszy porost potrawu, jeśli jeszcze zadbamy by ów kompost nieco bronami z miemią łąkową wymieszać. —

Mówiąc o łąkach trzeba przypomnieć, że opóźnienie sprzętu jest okradaniem samego siebie, nie bowiem dobrego nie przyrasta, gdyż trawa nabiera wartości słomy, a ztraca się jej smakowitość i pożywność. Tracimy jeszcze i to, że się wysila w nasienie, a przez to i potraw słabiej potem odrasta. O tem się przypomina rolnikom co roku, ale jakoś nie bardzo widać poprawę. A jeszcze i ta strata, że na kwaśnych łąkach, na których trawy trójkątne wcześniej dojrzewają, następuje wysiew tych traw w czasie spóźnionego sianokosu no i mamy z roku na rok coraz bardziej zapaskudzone łąki.

Na polu w burakach czas teraz po przerywce i zasileniu roślin saletrą, czy gnojówką, zadbać i o

pulchność roli. Burzowe deszcze w wielu wypadkach rolę sklepały. Trzeba więc albo motyką, czy jakimś ostrem głębiej sięgającym radełkiem bez odkładnicy wzruszyć ziemię między roślinami. (Arol).

DO PANÓW PREZESÓW KÓLEK ROLNICZYCH.

Udajemy się na tem miejscu ze specjalną prośbą, by na posiedzeniu Kółek Rolniczych stale agitowali za naszym pismem, które szczerze broni interesów rolnictwa.

Zapisz się do Kółka Rolniczego
P. T. R.

NOTOWANIA GIELDY PŁODÓW ROLNICZYCH w POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 13 VI 1930 r.

100 kg. w ładunkach wagonowych parytet Poznań.

Zyto	14,75	15,25
Pazienica	39,50	4 50
Jęczmień zw.	18,00	19,00
Jęczmień brow.	20,00	22 00
Owies	16 50	17 50
Mąka żytnia 65% s work. stan.	00,00	0 00
Mąka pszenna 65% s work.	6 50	6 50
Otręb żytnie	19,00	11,00
Otręb pszenne	12 00	13 00

TARGOWICA MIEJSKA POZNAŃ.

Urzędowe stwierdzenie komisji notowania cenz

z dnia 17 VI. 1930 r.

Placono za 100 kg. żywej wagi

Bydło:

B. Stadniki:

a) wytuczony pełnomięsiste	116—120
b) tuczne mięsiste	104—110
c) ni tuczne dobrze odżywione	90—100
d) miernie odżywione	— — —

Jałówki i krowy

a) pełnomięs. wytucz. krowy najw. wartościowej 116—124	
b) pełnomięs. wytucz. krowy mniej dobre młode najw. wart. rzeźnej do lat 7.	108—114
c) starsze wytucz. jałówki i krowy	— — —
d) miernie odżywione krowy i jałówki	— — 90
e) licho odżywione krowy i jałówki	96—100

Opasy chlewne:

Cielęta

a) najprzedniejsze cielęta tuczne	150—160
b) średnio tuczne cielęta i najprzed. ssaki	140—146
c) mniej tuczne cielęta i dobre ssaki	120—130
d) liche ssaki	104—114

Owce

a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne	134—140
b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odżyw. młode owce	110—120
c) miernie odżywione skopy i owce	— — —

ŚWINIE.

b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żyw. wagi	186—190
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żyw. wagi	180—84
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żyw. wagi	174—178
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	168—172
f) maciory i późne kastraty	150—160